

Quina feinada!

La (in)visibilitat del treball femení als mitjans de comunicació

OBSERVATORI
DE LES DONES EN ELS MITJANS
DE COMUNICACIÓ

www.observatoridelesdones.org/

Octubre 2018

MATERIALS DINAMITZACIÓ

Orientacions per a la dinamització

Els continguts dels films documentals i de l'exposició que formen part del projecte **Quina feinada!** ofereixen un ventall ampli de possibilitats per desenvolupar **accions educatives o de sensibilització** que tinguin com a centre d'interès **l'observació i la reflexió sobre el treball de les dones i la seva representació als mitjans de comunicació**.

Les propostes que presentem tenen per objectiu suggerir dinàmiques i organitzar activitats per tal que tant els films documentals com l'exposició puguin comptar amb elements complementaris que incrementin la seva eficàcia.

La (in)visibilitat del treball femení als mitjans de comunicació

Amb el subtítol d'aquest projecte s'indica clarament **que el treball femení no és invisible però sí que ha estat invisibilitzat** en la tradició historiogràfica i la narrativa patriarcal i que, al seu torn, els mitjans de comunicació han seguit aquesta tendència. La prova és la dificultat amb què ens trobem quan volem fer un recull d'imatges on aquest treball estigui documentat o recreat a través de la ficció, amb l'excepció del cas de la publicitat, que ha utilitzat i utilitza escenes o situacions de treball femení vinculades generalment als tòpics i als arquetips més tradicionals.

Per aquest motiu, al costat de reconèixer aquesta evidència, és important donar valor a testimonis, històries de vida i recuperació d'arxius i fotografies familiars que compensin aquesta invisibilització, tal com es fa en els documentals i l'exposició. Per tant, les propostes que s'ofereixen tenen com finalitat situar aquesta exposició en el marc de dinàmiques de diàleg o **debat entre l'experiència real de treball de les dones i el que reflecteixen sobre aquest tema els mitjans de comunicació**.

Com a introducció, proposem utilitzar les frases que encapçalen les diferents unitats de l'exposició i posar de relleu el seu caràcter de "falses veritats" que, igual que altres llocs comuns, acaben per imposar-se com a certes en la forma de valorar socialment el treball femení. Aquestes frases són el fil conductor de l'exposició i poden ser també el fil conductor dels debats.

1. Igual que els testimonis de les dones recollits en les diferents unitats de l'exposició, recollir **les històries de treball de les dones** que participin en el debat.
2. Analitzar els **àlbums de fotos familiars** i observar la presència o no d'escenes vinculades al treball femení.
3. Reconstruir **l'arbre genealògic** amb la incorporació de les activitats laborals, remunerades o no, de les nostres avantpassades.
4. Imaginar diferents maneres de **representar les fotografies que "faltarien" en les memòries gràfiques familiars** en relació amb el treball femení.
5. Realitzar el mateix exercici en relació amb la **memòria històrica local**.
6. Localitzar **exemples d'arxius, exposicions o museus** on s'han dut a terme pràctiques semblants.
7. Observar en els **continguts de la premsa o els informatius televisius** la presència o no d'informacions relatives al treball femení.
8. Imaginar **propostes de temes relacionats amb el treball femení** que mereixessin ser presents als mitjans de comunicació.
9. Igual que les dones que apareixen als documentals, amb diferents objectes a les mans significatius de les seves respectives activitats laborals, **quins objectes associaríem a les feines de les nostres àvies, mares, amigues o nosaltres mateixes?** Els tenim, els podem compartir, fotografiar, reproduir d'alguna altra manera?
10. Fer un **recull d'imatges publicitàries o d'espots** en què es recreïn situacions de treball femení, domèstic o professional. Valorar conjuntament quina idea implícita o explícita hi ha en relació amb aquest treball. Observar les bones pràctiques.
11. **Analitzar l'aplicació de la perspectiva de gènere en les informacions generalistes relatives al mercat de treball, a les mobilitzacions sindicals o a d'altres temes** vinculats al treball de les dones:
 - Es segregen les dades segons el gènere?
 - Es parla de l'impacte que tindrà la creació de llocs de treball entre la població femenina?
 - Com s'explica l'anomenada bretxa salarial?
 - S'expliquen les raons i les conseqüències que hi ha al darrere de la feminització d'alguns treballs?
 - S'expliquen les mesures que s'han aplicat per afavorir la incorporació de les dones a treballs tradicionalment masculinitzats?
 - Com es representen en l'àmbit professional les dones de cultures i ètnies no occidentals? Hi ha diferències entre unes i altres? Hi ha biaixos de classe?
 - Com es representa la presència en l'àmbit laboral de les dones immigrades?
 - Com es representa la seva capacitació professional? Hi ha excepcions?
12. Les imatges sobre el lideratge femení estan també subjectes a la imposició de determinats **estereotips** que formen part d'un discurs excloent de la diversitat. Buscar **exemples i bones pràctiques sobre aquest tema en l'àmbit iconogràfic**.